

Vergaderjaar 2010–2011

32 651

EU-voorstel voor een verordening inzake kwaliteitsregelingen voor landbouwproducten COM(2010)733

A

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 17 maart 2011

De vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit¹ heeft in haar vergadering van 15 februari 2011 het voorstel voor een verordening inzake kwaliteitsregelingen voor landbouwproducten (COM(2010) 733)^{2 3} besproken, alsmede de standpuntbepaling dienaangaande van de Nederlandse regering.

Naar aanleiding hiervan heeft zij aan de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie op 22 februari 2011 een brief gestuurd.

De staatssecretaris heeft op 16 maart 2011 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
Warmolt de Boer

¹ Samenstelling: Schuurman (CU), voorzitter, Holdijk (SGP), Swenker (VVD), Doek (CDA), Terpstra (CDA), Eigeman (PvdA), Putters (PvdA), Sylvester (PvdA), Slagter-Roukema (SP), Westerveld (PvdA), Engels (D66), Willems (CDA), vicevoorzitter, Hermans (VVD), Huijbregts-Schiedon (VVD), Schaap (VVD), Peters (SP), Slager (SP), Smaling (SP), De Boer (CU), Böhler (GL), Laurier (GL), Koffeman (PvdD), Yildirim (Fractie-Yildirim), Benedictus (CDA) en Tiesinga (CDA).

² Bij dit verslag is COM(2010)733 ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke Ondersteuning.

³ Zie dossier E100081 op www.europapoort.nl

BRIEF AAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Den Haag, 22 februari 2011

In haar vergadering van 15 februari 2011 heeft de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit het voorstel voor een verordening inzake kwaliteitsregelingen voor landbouwproducten (COM(2010) 733) besproken, alsmede de standpuntbepaling dienaangaande van de Nederlandse regering. De vaste commissie heeft hierover de volgende vragen aan de Nederlandse regering.

In uw brief d.d. 17 december 2010 aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal over de uitkomsten van de Landbouw- en Visserijraad van 13 en 14 december 2010 in Brussel (21501-32, nr. 427) schrijft u over het kwaliteitspakket landbouwproducten onder andere het volgende: «Ten derde heb ik de herkomstetikettering te berde gebracht. Ik ben geen voorstander van verplichte herkomstetikettering op het gebied van zuivel, zoals de Commissie voorstelt. Ik ben van mening dat, ongeacht in welke lidstaat productie heeft plaatsgevonden, zuivel uit de hele EU van hoogwaardige kwaliteit is. Er moet voorkomen worden dat herkomstetikettering als kwaliteitskenmerk geïnterpreteerd kan worden. Bovendien verwerkt Nederland ook veel Duitse en Belgische zuivel. Verplichte oorsprongsetikettering zou leiden tot een toename van administratieve lasten.» Graag ontvangt de commissie een nadere toelichting op deze standpuntbepaling. Zij verzoekt u in deze toelichting ook in te gaan op het feit dat het label «Produced in Holland» op producten als fruit, bloemen en groente van Nederlandse bodem juist een positief effect genereert op de vraag naar deze producten. Herkomstetikettering werkt bij die producten tevens als kwaliteitskenmerk en dat is zeker niet nadelig gebleken.

De Nederlandse zuivelsector lijkt bevreesd dat de verplichte herkomstetikettering leidt tot herlevend protectionisme. Dit lijkt te worden onderstreept door acties in het Verenigd Koninkrijk (de NFU roept daar op tot «buy British») en protesten in Frankrijk, waarbij boeren in Parijs opriepen tot een patriottisch merkenbeleid. Graag verneemt de vaste commissie voor LNV of de Nederlandse regering deze zorgen van de zuivelsector deelt. Mocht het antwoord op deze vraag bevestigend luiden, hoe kan deze zorg dan worden weggenomen? Welke inzet heeft de Nederlandse regering op Europees niveau om een dergelijk protectionisme te voorkomen? Welke flankerende maatregelen zou de EU moeten nemen om protectionistische nationale acties onmogelijk te maken?

De vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ziet uw reactie met belangstelling tegemoet.

De voorzitter van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
E. Schuurman

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN, LANDBOUW EN INNOVATIE

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 maart 2011

Uw vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft mij op 22 februari jl. in een schriftelijke bijdrage een aantal vragen gesteld over mijn standpuntbepaling over de verplichte herkomstetikettering voor de zuivel die de Europese Commissie in het kader van het kwaliteitspakket landbouwproducten voor ogen heeft. In deze brief reageer ik op de vragen uit deze schriftelijke bijdrage van uw Kamer.

Uw Kamer heeft mij gevraagd uiteen te zetten waarom ik geen voorstander ben van een verplichte herkomstetikettering op het gebied van zuivel en waarom ik wil voorkomen dat herkomstetikettering als kwaliteitskenmerk geïnterpreteerd wordt. Uw Kamer signaleert immers dat herkomstetikettering in geval van bloemen, groenten en fruit «juist een positief effect genereert op de vraag naar deze producten.» Ik ben het met u eens dat de vermelding «Holland» toegevoegde waarde kan hebben voor bepaalde producten. De herkomstetikettering van bloemen waar uw Kamer naar verwijst is daarvan zeker een goed voorbeeld. Nederland geniet internationale bekendheid als bloemennatie en gezien dat imago van ons land is het marketingtechnisch dan ook interessant om Nederland als herkomstland te vermelden. In het geval van bloemen is vermelding van de herkomst echter *geen verplichting* maar een vrijwillige keuze van individuele marktpartijen. En dat is ook hoe mijns inziens met herkomstetikettering dient te worden omgegaan. Herkomstetikettering zou alleen verplichtend door de overheid moeten worden opgelegd indien sprake is van risico op consumentenmisleiding of risico's voor de voedselveiligheid. Daarnaast staat het producenten vrij om zich door middel van vrijwillige herkomstetikettering te onderscheiden in de markt. In het geval van groenten en fruit waarnaar uw Kamer eveneens verwijst is anders dan bij bloemen een oorsprongsaanduiding wel verplicht. Nederland was hier indertijd ook geen voorstander van. Van belang is hier echter dat de verplichte herkomstetikettering enkel verse producten (zonder ver- of bewerking) geldt. En daarmee is de situatie omtrent de herkomstetikettering in het geval van groenten en fruit een fundamenteel andere dan in het geval van zuivel. Zuivelproducten worden geproduceerd op basis van melk die veelal niet alleen uit Nederland maar uit verscheidene lidstaten afkomstig is, voornamelijk uit België en Duitsland. De Commissie stelt nu voor om in het kader van het kwaliteitspakket een wettelijke basis te creëren voor de invoering van de verplichte aanduiding van de «ligging van het landbouwbedrijf» (*place of farming*). Het gaat hierbij dus niet om de herkomst van het eindproduct maar om de herkomst van de grondstoffen. Onder deze verplichting zou dan het land vermeld moeten worden waar de koeien zijn gemolken. Ik vrees dat deze herkomstetikettering tot allerlei problemen waaronder kosten zal leiden bij de verwerking van melk tot zuivelproducten, zeker wanneer het gaat om samengestelde producten. In de discussie over herkomstetikettering heb ik tot nu toe heel specifiek de zuivelsector genoemd omdat de Commissie heeft aangegeven in het kader van de afspraken uit de High Level Groep Zuivel voor invoering van deze herkomstetikettering eerst naar de zuivelsector te zullen kijken. Maar de Commissie zou deze verplichting ook in andere sectoren kunnen invoeren. Dit kan vergaande consequenties hebben. Een pak meel bijvoorbeeld bestaat in de regel uit een mengsel van 3 tot 15 verschillende soorten tarwe dat afkomstig kan zijn uit alle uithoeken van de Europese Unie en de wereld. Hetzelfde geldt voor blikjes

gemengde groenten of tomatenpuree. Ik ben van mening dat een dergelijke verplichte herkomstetikettering niet gewenst is.

Uw Kamer heeft verder gevraagd of de Nederlandse regering de zorgen van de zuivelsector omtrent herlevend protectionisme deelt en zo ja, welke inzet zij op Europees niveau pleegt om dergelijk protectionisme te voorkomen.

Nederland wordt als handelsnatie veelvuldig geconfronteerd met protectionistische tendensen van derde landen. We zien echter dat ook de netto importerende lidstaten van de Unie zoals Italië en Griekenland soms een neiging tot protectionisme kennen. Zo kwam Italië onlangs nog met concrete wetgevingsvoorstellen over herkomstetikettering die ver vooruitlopen op de besluiten van de Europese Unie over de nieuwe voedselinformatie verordening en het kwaliteitspakket. Het is van belang op deze ontwikkelingen alert te blijven en de Commissie te wijzen op haar verantwoordelijkheid als «hoeder van de vrije interne markt».

De staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
H. Bleker